

ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Με άσυγχώρητη ελαφρότητα, χωρίς να υπολογίσει την απέραντη ευθύνη της για ένα ζήτημα τόσο σοβαρό, χωρίς να λογαριάσει τη νέα άδικία που έτοιμάζει για τις γυναίκες, η Έπιτροπή για την αναθεώρηση του Συντάγματος δέχτηκε την πρόταση του εισηγητού κ. Πεσμαζόγλου να προστεθεί στην ερμηνευτική δήλωση που υπάρχει σήμερα στο Σύνταγμα μια νέα παράγραφος σύμφωνα με την οποία :

« Η παραδοχή γυναικών εις τας δημοσίας υπηρεσίας ρυθμίζεται εκάστοτε εκ των σχετικών νόμων. »

Ποῦ στηρίζει ὁ εισηγητὴς αὐτῆ του τὴν πρόταση ; Σὲ ἐπιχειρήματα ποὺ δὲν μποροῦν νάντισταθοῦν σὲ καμιὰ κριτικὴ καὶ μόνο ἀπὸ ὀρισμένη νοσοτροπία μποροῦν νὰ γίνουν δεκτά, ἐπειδὴ **ἔτσι συνήθισαν νὰ σκέπτονται οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ καὶ δὲν μποροῦν νὰ σκεφθοῦν ἄλλιως.**

Ποιὰ εἶναι αὐτὰ τὰ ἐπιχειρήματα ;

Α') **« Ὅτι ὑπάρχουν ἄνεργοι ἄνδρες ποὺ ζητοῦν μίαν ἐργασίαν διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὸν ἄρτον ὀλοκλήρων οἰκογενειῶν. »**

Ἄλλὰ πόσες γυναῖκες ποὺ ἐργάζονται δὲ συντηροῦν ὀλοκληρες οἰκογένειες, ἢ γριῆς μάνες ἢ μορφῶνον μικρότερα ἀδέσφια ; Μήπως ὅμως ἐλογαριάσανε ποτέ,

ὅταν γίνονται διορισμοί, πόσοι πρόκειται νὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ τὴ θέση αὐτή ; δηλ. πόσοι πρόκειται νὰ συντηρηθοῦν ἀπὸ τὸ μισθὸ ποὺ θὰ παίρνει ὁ ἄντρας αὐτὸς ἢ ἡ γυναῖκα ; Πόσους νέους ἀπὸ οἰκογένειες πλούσιες, μὲ περιουσίες ἑκατομμύρια, δὲ θὰ βροῦμε ἀνάμεσα στοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ποὺ ζητοῦν ἔτσι νὰ δημιουργήσουν γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους μιὰ κοινωνικὴ θέση, ἕνα στάδιο, χωρὶς νὰ ἔχει καμιὰ ἀνάγκη ἡ οἰκογένειά τους ἀπὸ τὸ μισθότητό τους ;

Ἡ πάλι, πόσους ἄλλους θὰ βροῦμε νὰ συγγενταῶνον στὸν ἑαυτὸ τους πολλοὺς μισθοῦς, ἀπὸ διάφορες θέσεις, ὅπου πολὺ λίγον καιρὸ διαθέτουν γιὰ τὴν κάθε μιὰ, μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ ἔχουν ἰσχυρὰ πολιτικὰ μέσα ;

Ἄν πρόκειται νὰ γίνει κοιτῆριο ἢ οἰκονομικὴ θέση τοῦ ὑποψηρίου καὶ ἡ ἐξίτησις ἄλλων προσώπων ἀπὸ αὐτόν, τότε ἄς μὴ καὶ στὸ σύνταγμα μιὰ διάταξη ποὺ νὰ ὁρίζει ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὰ προσόντα ποὺ ἀπαιτοῦνται γιὰ κάθε θέση καὶ ἰσότητα ἀπὸ τὴ σειρὰ τῆς ἐπιτυχίας του στὸ διαγωνισμό, θὰ λογαριάζεται καὶ ἡ περιουσιακὴ του κατάσταση, ὥστε νὰ διορίζονται κατὰ προτίμησιν οἱ ἀπὸ τοὺς πλούσιους. Ἄλλὰ δὲ βλέπομε τί σχέση ἔχει τὸ φῦλον μετὰ τὴν περίπωση. Νομίζομε μάλιστα ὅτι ἡ ἐπιτυχία τὰ κορί-

τσια πού θά πρωτοδιορίζονται θά είναι άπορα, γιατί είναι σπάνιο μιὰ κοπέλλα, πού ἔχουν κάποια περιουσία οἱ γονεῖς της νά θελήσει νά ἐργαστῆ ὡς δημόσιος υπάλληλος. Ἀπό τήν ἄλλη μεριά, μένα τέτιο μέτρο, οἱ κρατικές ὑπηρεσίες θά ἔχουν μορφή ἰδρύματος φιλανθρωπικοῦ καί δὲ θά ἔχουν—ὅπως ὑποτίθεται πὼς πρέπει νά ἔχουν— κῆρυο σκοπὸ τὴν καλύτερη ἐξυπηρέτηση τοῦ κράτους ἀπὸ τοὺς ἰκανώτερους καί εἰδικώτερους σὲ κάθε κλάδο.

Β') «**Ὁ ἀποκλεισμός τῶν γυναικῶν ἀπὸ τῆς δημόσιας θέσεως θά εἶναι προσωρινός**».

Αὐτὸ εἶναι ἓνα χρώσωμα τοῦ χαλινοῦ, γιὰ νὰ τὸ καταπιῶμε εὐκολώτερα. Τὰ συντάγματα δὲ μεταβάλλονται ἀπὸ τὴ μιὰ μέρα στὴν ἄλλη. Κάθε ἀλλαγὴ γίνεται πάντα ἔπειτα ἀπὸ ἐπαναστάσεις, πολλές φορές αἱματηρές. Βεβαίως δὲ θά γίνει ἐπανάσταση γιὰ νὰ λείψει μιὰ τέτια παράγραφος πού ἀδικεῖ τὴ γυναῖκα. Ἔπειτα ποιὲς εἶναι οἱ προϋποθέσεις τοῦ κ. εἰσηγητῆ γιὰ τὴ μεταβολὴ αὐτῆς τῆς **προσωρινῆς** κατάστασης; Δὲ μᾶς τὸ λέει πουθενά.

Γ') Ἐξαιρεῖ τὸν ἀποκλεισμὸ τῶν γυναικῶν ἀπὸ τῆς θέσεως ἐκεῖνες, «**αἰτίνες ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των ἀπαιτοῦν κατ' ἀνάγκην γυναῖκας**». Ἐδῶ πιά τὰ χάνομε ὁλότελα. Ποιὲς μπορεῖ νάναι οἱ μυστηριώδεις αὐτὲς θέσεις πού ἀπαιτοῦν **κατ' ἀνάγκην** γυναῖκες; Δὲ βλέπομε καμιὰ ἄλλη ἀπὸ τῆς θηλάστριες σὲ δημόσια βρεφοκομεῖα. Τὸ ξέρομε ὅμως ὅτι τέτιες δημόσιες θέσεις δὲν υπάρχουν. Τὸ ἓνα καί μοναδικὸ μᾶς βρεφοκομεῖο ἢ βρεφοκτονεῖο εἶναι δημοτικὸ καί φανταζόμαστε πὼς δὲ χρειάζεται νὰ κατοχυρώσει τὸ σύνταγμα τὴν πρόσληψη γυναικῶν σὲ τέτιες περιζήτητες (!) ὑπηρεσίες. Θὰ θέλαμε πολὺ νὰ ξέραμε τί ἐννοεῖ ὁ κ. εἰσηγητῆς, καί ἀποροῦμε πὼς δὲ ζήτησαν νὰ διαφωτισθοῦν στὸ σημεῖο αὐτὸ τὰ ἄλλα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐμεῖς τουλάχιστον δὲν ξέρομε **καμιὰ δημόσια ὑπηρεσία πού ἀπαιτεῖ κατ' ἀνάγκην γυναῖκες**. Ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ: τῆς γυναικῆς πού κάνουν

σωματικὴ ἔρευνα στὸ τελωνεῖο σὲ ἄλλες γυναῖκες γιὰ νὰ ἀνακαλύψουν λαθρεμπόριο. Ἄς μὴ ἐπὶ τέλους κι αὐτὸ στὸ σύνταγμα, γιὰ νὰ μᾶς παρηγορήσει ὅτι δὲν μᾶς τὰ παίρνουν ὅλα.

Δ') «**Ὁ ἀποκλεισμός θά περιώριζε τὴν γυναῖκα εἰς τὸν οἶκον της, ὅπου θά ἐπεδίδετο καὶ αὐτῆς εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ παιδιοῦ.**»

Ἐδῶ εἶναι ὁ κόμπος. Ἡ γυναῖκα στὸ σπίτι. Τὸ σύνθημα τοῦ φασισμού. Ἐξέτασε ὅμως ποτὲ ὁ κ. εἰσηγητῆς ἀπὸ ποιὲς γυναῖκες ἐγκαταλείπεται περισσότερο τὸ παιδί; Ἀπὸ τὴν ἐργαζόμενη, πού φροντίζει μὲ λαχτάρα, πὼς νὰ τὸ μεγαλώσει καί νὰ τὸ ἀναθρέψει καλύτερα καί ἢ φωτισμένη στοργὴ της βρίσκει τρόπο νὰ λύσει τὸ μεγάλο αὐτὸ πρόβλημα, ἢ ἀπὸ τὴν πλούσια κοσμικὴ κυρία, πού ξενυχτᾷ στὰ ντάνσιγκ καί τὰ χαρτοπαίγνια καί δὲν ἔχει κἄν καιρὸ νὰ ἰδῆ τὰ παιδιὰ της, πού τὰ ἔχει ἐγκαταλείψει σὲ ξένες νταντάδες; Ποῦ ὑπάρχει ἡ μεγαλύτερη γαλάρωση τῆς «οἰκογενειακῆς συνοχῆς» πού τόσο ἀνησυχεῖ τὸν κ. εἰσηγητῆ, στὸ ἐργαζόμενο ἀντρόγυνο, ὅπου δουλεύουν καί οἱ δύο, γιὰ νὰ στερεώσουν τὴ μικρὴ φωλιά τους, ἢ στὰ πλούσια ζευγάρια, ὅπου ἢ ὁ ἀντρας εἶναι παρόσιτος τῆς γυναῖκας του ἢ ἡ γυναῖκα ξεκοκαλίζει τὰ εἰσοδήματα τοῦ ἀντρός της καί κοιτάζουν πὼς νὰ γλεντήσουν καί ν' ἀπολαύσουν περισσότερὸ ὅ ἓνας εἰς βάρος τοῦ ἄλλου;

Αὐτὰ εἶναι τὰ ἐπιχειρήματα πού ἔπεισαν τὰ ἄλλα τρία μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ δεχτοῦν τὴν τροπολογία αὐτὴ τὴν ἐξαμβλωματικὴ. Εὐτυχῶς ὑπῆρξε καί μιὰ φωνὴ διαμαρτυρίας. Ἡ φωνὴ τοῦ κ. Ν. Κολυβά, πρ. Συμβ. Ἐπικρατείας καί τώρα πληρεξουσίου Ζακύνθου στὴν Ἐθνοσυνέλευση. Γιὰ τὴν ὥρα ἦταν φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἄς ἐλπίσουμε, πὼς στὴν Ἐθνοσυνέλευση θά βροθοῦν κι ἄλλες φωνὲς νὰ ἐνωθοῦν μὲ τὴ δική του, γιὰ νὰ ποσοβήσουν μιὰ πράξη πού θάποτελέσει στίγμα γιὰ τὸν πολιτισμὸ μᾶς.

Ἀ. Θ.